

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

05 2022р.

ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування при прийомі на навчання
для здобуття ступеня «магістр» зі спеціальності
281 «Публічне управління та адміністрування»**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма фахового вступного випробування при прийомі на навчання за ступенем «магістр» за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» складена для перевірки рівня базових знань абітурієнтів.

До фахового вступного випробування допускаються абітурієнти, які мають базову або повну вищу освіту (диплом бакалавра, спеціаліста, магістра).

Мета проведення вступного випробування – визначення рівня знань, умінь і навичок абітурієнтів та їх відбір на конкурсній основі. Оцінка рівня знань, умінь та навичок абітурієнтів проводиться з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики.

Перелік дисциплін, що виносяться на вступне випробування:

1. Основи менеджменту.
2. Управління трудовими ресурсами.
3. Стратегічне управління.

Структура проведення випробування: письмові роботи виконуються на спеціально підготовлених (проштапованих) бланках – аркушах відповідей. Для кожного учасника передбачений окремий білет (додаток А). В ході іспиту абітурієнт повинен записати відповіді на тестові завдання в аркуші відповідей (додаток Б).

Форма проведення іспиту: письмова в аудиторії, де передбачене окреме місце для кожного учасника. Фахове вступне випробування проводиться у вигляді тестової перевірки знань.

Тривалість вступного випробування становить 2,0 академічні години (1 година 20 хвилин астрономічного часу) без перерви.

2. АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА КОНТРОЛЬНИЙ ЗАХІД

2.1 Основи менеджменту

Поняття менеджменту. Об'єкт і суб'єкт управління. Принципи та інструменти управління. Функції менеджменту. Характеристика методів управління. Сутність та види організації. Елементи внутрішнього середовища організації. Сутність мети та цілей організації. Характеристика відкритої організації. Сутність групи. Основні задачі організації. Сутність керованої та керуючої систем. Поняття та види стилів управління. Фактори вибору стиля керівництва. Особа, яка приймає рішення. Сутність та ефективність управлінських рішень. Характеристика видів управлінських рішень. Методи та етапи прийняття управлінських рішень. Методи обґрунтування управлінських рішень. Сутність мотивів та мотивації. Поняття та види лідерства в менеджменті. Поняття лідера в організації. Поняття організаційних змін. Характеристика моделей управління змінами в організації. Особливості реакції на зміни. Типи систем управління. Сутність та види засобів виробництва. Сутність та типи організаційних структур управління. Поняття повноважень та відповідальності в менеджменті. Типи управлінських відносин. Поняття та значення інновацій. Поняття продуктових інновацій. Сутність та основа інноваційної діяльності організації. Сутність витрат на виробництво. Поняття кошторису.

2.2 Управління трудовими ресурсами

Поняття ринку праці та ринку трудових ресурсів. Пропозиції робочої (поточної) сили. Поточний попит на робочу силу. Зайнятість та безробіття. Структура зайнятості. Форми зайнятості. Планування і прогнозування трудових ресурсів. Потреба та аналіз руху трудових ресурсів. Організаційна структура персоналу. Штатна структура персоналу та штатний розклад. Рольова структура персоналу. Набір персоналу. Джерела набору персоналу. Адаптація персоналу. Заробітна плата. Системи оплати праці. Розвиток персоналу. Поведінка персоналу. Процес професійного навчання. Планування кар'єри, основні етапи. Оцінювання персоналу. Види оцінок персоналу. Оптимізація чисельності персоналу. Конфлікт, причини виникнення. Наслідки конфлікту. Ефективність управління персоналом організації. Система критеріальних показників для оцінки ефективності управління персоналом.

2.3 Стратегічне управління

Структурні елементи зовнішнього середовища організації. Макросередовище та мікросередовище організації. Сутність ділового середовища та його елементи. Характеристики зовнішнього середовища організації. Особливості пристосування організації до зовнішнього середовища функціонування. Сутність та види стратегій за ієрархічною ознакою. Поняття та види змін. Мета стратегічного планування. Поняття невизначеності у стратегічному управлінні. Сутність та причини виникнення стратегічних вікон. Сутність контактних аудиторій компанії (стейкхолдерів, зацікавлених сторін діяльності). Сутність та етапи проведення SWOT-аналізу. Характеристика

факторів зовнішнього середовища. Сутність маркетингу. Характеристика етапів життєвого циклу організації. Поняття ринку та місткості ринку. Логістична концепція організації виробництва. Сутність, значення та порядок побудови матриці БКГ у стратегічному управлінні. Методи стимулювання збуту. Концепція удосконалення товару. Види стратегій у стратегічному менеджменті. Характеристика агресивних конкурентів.

2.2 КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІН, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

2.2.1 Основи менеджменту

1. Історія виникнення і розвитку теорій управління налічує понад сім тисяч років.
2. Розвиток менеджменту.
3. Культурне середовище менеджменту.
4. Організація і менеджмент.
5. Організація як системна модель управління.
6. Взаємозв'язок та взаємозалежність її внутрішніх елементів і факторів зовнішнього середовища.
7. Організаційна культура, її елементи і типи.
8. Мотиваційна діяльність у менеджменті.
9. Контроль та регулювання в системі менеджменту.
10. Моделювання ситуацій та розробка рішень.
11. Комунікації в управлінні.
12. Сутність і класифікація рішень у менеджменті.
13. Підходи до прийняття управлінських рішень.
14. Процес підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень.
15. Фактори, що впливають на процес розробки і прийняття управлінських рішень.

2.2.2 Управління трудовими ресурсами

1. Основне завдання управління людськими ресурсами.
2. Особливості внутрішньоособистісних і структурних методів управління конфліктами.
3. Ринок праці, які його основні характеристики.
4. Первинний і вторинний ринки праці.
5. Критеріїв для визначення розміру поточної пропозиції робочої сили.
6. Види безробіття.
7. Категорії громадян, які відносяться до економічно активного неактивного та населення.
8. Пропозиції робочої сили.
9. Пасивна та активна політика зайнятості.
10. Основні елементи ринку праці та показники які його характеризують.
11. Формування структури попиту на робочу силу.
12. Поняття маркетингу персоналу та групи факторів які на нього впливають.

13. Етапи вибору шляхів покриття потреб в персоналі.
14. Джерела покриття потреб в персоналі.
15. Основні методи розрахунку потреби в персоналі.
16. Поняття адаптації та її види. Фактори що впливають на адаптацію.
17. Джерела набору, їх переваги та недоліки.
18. Основні етапи процесу відбору і набору кадрів.
19. Кар'єра її види. Етапи професійної кар'єри.
20. Характеристика етапів службово-професійного просування.
21. Вивільнення і його види. Звільнення з ініціативи працівника.
22. Етапи кар'єри працівника.
23. Ділові та особистісні якості, які враховуються при відборі кандидата для висунення на посаду.
24. Структура доходу співробітника.
25. Конфлікт, поняття та причини виникнення.

2.2.3 Стратегічне управління

1. Еволюція розуміння і передбачення майбутнього організації.
2. Передумови застосування стратегічного управління в організації.
3. Стратегічний аналіз: цілі, та задачі.
4. Сутність SWOT-аналізу. Основні етапи застосування SWOT-аналізу та характеристика сильних і слабких сторін.
5. Портфельний аналіз, його визначення та призначення.
6. Цілі та основні етапи проведення портфельного аналізу.
7. Труднощі проведення портфельного аналізу.
8. Метод вивчення динаміки конкурентного оточення М. Портера.
9. Матриця Бостонської консультативної групи (БКГ) та її модифікація.
10. Оцінка довгострокової привабливості галузі за допомогою матриці McKinsey – General Electric.
11. Відображення конкурентного положення бізнес-одиниці за стадіями життєвого циклу галузі за допомогою матриці фірми Arthur D. Little (ADL).
12. Середовище господарської організації.
13. Поняття конкурентоспроможності. Конкуренція та види конкуренції.
14. Конкурентні сили. Конкурентні переваги підприємства: матеріальні та нематеріальні активи, стратегічний потенціал.
15. Стратегічна група конкурентів.
16. Конкурентоспроможність продукту, визначення критеріїв, параметри та показники.
17. Методи конкурентної боротьби.
18. Сутність стратегії та стратегічного набору.
19. Сутність стратегічного планування.
20. Стратегічні плани, проекти, програми.
21. Організаційне забезпечення стратегічного управління.
22. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління.
23. Передумови застосування стратегічного управління в організаціях. Зміст, структура стратегічного управління.
24. Особливості стратегічного управління.

25. Порівняльні характеристики систем управління.
26. Прийняття стратегічних рішень. Відмінність прийняття стратегічних рішень від рішень інших типів.
27. Види або образи дії керівників при вирішенні стратегічних задач.
28. Структура управлінського рішення: підготовка, прийняття, виконання та контроль.
29. Основні методи прогнозування та їх характеристика.
30. Методика розробки сценаріїв.

3. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Екзаменаційні завдання складаються із тестів. Кожне екзаменаційне завдання містить 25 тестових запитань.

Кожне питання має чотири варіанти відповідей, серед яких лише **один правильний**. Необхідно обрати правильний та позначити його в аркуші відповіді. Бажано уникати виправлень, оскільки кількість виправлень впливає на загальну оцінку роботи.

Зразок екзаменаційного завдання наведений у додатку А.

Аркуш відповіді на екзаменаційне завдання наведений у додатку Б.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка знань здійснюється за бальною системою. Максимально кількість балів при правильній відповіді на всі запитання становить 200 балів.

За кожні п'ять виправлень знімається 1 бал.

Вступники, які набрали менше 100 балів, не допускаються до подальшої участі у конкурсі.

Таблиця 1–Таблиця переведення правильних відповідей у рейтингову шкалу 200 балів

Кількість правильних відповідей	Бал 100- 200	Кількість правильних відповідей	Бал 100-200
0	не склав	13	128
1	не склав	14	134
2	не склав	15	140
3	не склав	16	146
4	не склав	17	152
5	не склав	18	158
6	не склав	19	164
7	не склав	20	170
8	100	21	176
9	105	22	182
10	110	23	188
11	116	24	194
12	122	25	200

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нижче наведений список літератури відповідно до дисциплін, які виносяться на вступне випробування. Літературні джерела з позначкою (+Авторизований доступ) свідчать про те, що електронна версія може бути завантажена за допомогою інформаційних ресурсів бібліотеки Сумського державного університету (<http://lib.sumdu.edu.ua>).

5.1 Список рекомендованої літератури з дисципліни «Основи менеджменту»

1. Менеджмент для бакалаврів [Текст] : підручник. У 2-х т. Т.1 / Ред.: О.Ф. Балацький, О.М. Теліженко. — Суми : Університетська книга, 2013. — 605 с. (Розділ «Основи менеджменту»). - Режим доступу: <http://lib.sumdu.edu.ua/library/docs/Books/2833.pdf> (+Авторизований доступ)

2. Палеха Ю., Мошек Г, Миколайчук І. Основи менеджменту. Теорія та практика. – К: Ліра. 2018. – 528 с.

3. Петруня Ю. Є., Говоруха В. Б., Літовченко Б. В. та ін. Прийняття управлінських рішень. Навч. посіб./ за ред. Ю. Є. Петруні. -2-ге вид. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 216 с. Режим доступу: <http://212.1.86.13/jspui/bitstream/123456789/3495/1/%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BD%D1%8F%D0%9C%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82.pdf>

4. Основи менеджменту: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб./ КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова.— Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021.—166 с. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/41193/1/Managment.pdf>

5.2 Список рекомендованої літератури з дисципліни «Управління трудовими ресурсами»

1. Адміністративний менеджмент для магістрів [Текст]: підручник / ред.: О.М. Теліженко, С.В. Глівенко. – Суми : Університет. кн., 2016. – 871 с. - Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/68634>

2. Технології управління людськими ресурсами [Електронний ресурс] : навч. посібник / Л. Є. Довгань, Л. Л. Ведута, Г.А. Мохонько. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 512 с. Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/25275/1/TULR_navch_posibn.pdf

3. Менеджмент для бакалаврів [Текст] : підручник. У 2-х т. Т.1 / Ред.: О.Ф. Балацький, О.М. Теліженко. — Суми : Університетська книга, 2013. — 605 с. (Розділ 7 «Організація праці менеджера»). - Режим доступу: <http://lib.sumdu.edu.ua/library/docs/Books/2833.pdf> (+Авторизований доступ)

5.3 Список рекомендованої літератури з дисципліни «Стратегічне управління»

1. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. / М. П. Бутко, М. Ю. Дітковська, С. М. Задорожна та ін. ; За заг. ред. М.П. Бутко. — К. : ЦУЛ, 2016. — 376 с. Режим доступу: <https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentView?docid=SuSDU.BibRecord.648199&field=0> (+Авторизований доступ).

2. Ігнатєва І.А. Стратегічний менеджмент. Підручник. — К.: Каравела, 2019. — 464 с. Режим доступу: <https://bglib.org/book/2727676/905660>

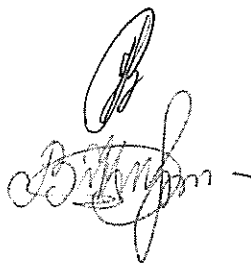
3. Подольчак Н.Ю. Стратегічний менеджмент : навч. посібник. Друге видання, зі змінами та доповненнями. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. —424 с.

Схвалено на засіданні приймальної комісії.

Протокол № 24 від 12.05 2022р.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Голова фахової
атестаційної комісії

Рой І. О.

Васильєва Т.А.

Зразок екзаменаційного завдання
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії

_____ 20 ____ р.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ
фахового вступного випробування при прийомі на навчання
для здобуття ступеня «магістр» зі спеціальності 281 «Публічне управління
та адміністрування»

Варіант № 0

1. Якому типу відносин відповідає взаємостосунки майстра і начальника цеху:

- a) функціональні відносини;
- b) матеріальні відносини;
- c) лінійні відносини;
- d) відносини управлінського апарату.

2. Відповідальність в менеджменті припускає:

- a) зобов'язання звітувати про виконання завдань;
- b) зобов'язання відповідати за власні дії;
- c) зобов'язання виконувати наявні завдання і відповідати за їх задовільний дозвіл;
- d) зобов'язання акуратне і вчасно виконувати доручення.

3. При проектуванні робіт використовують наступний метод:

- a) метод аналогій;
- b) моделювання;
- c) експертно-аналітичний;
- d) всі перераховані.

.....

Голова фахової
атестаційної комісії

Васильєва Т.А.

Зразок аркуша відповіді на вступному випробуванні (перша сторінка)
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Шифр _____

АРКУШ ВІДПОВІДІ
фахового вступного випробування при прийомі на навчання
для здобуття ступеня «магістр» зі спеціальності
281 «Публічне управління та адміністрування»

Варіант № _____

№ питання	A	B	C	D
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐	☐
11	☐	☐	☐	☐
12	☐	☐	☐	☐
13	☐	☐	☐	☐

№ питання	A	B	C	D
14	☐	☐	☐	☐
15	☐	☐	☐	☐
16	☐	☐	☐	☐
17	☐	☐	☐	☐
18	☐	☐	☐	☐
19	☐	☐	☐	☐
20	☐	☐	☐	☐
21	☐	☐	☐	☐
22	☐	☐	☐	☐
23	☐	☐	☐	☐
24	☐	☐	☐	☐
25	☐	☐	☐	☐

УВАГА!!! Завдання мають кілька варіантів відповідей, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант та позначте його, як показано на зразку. Кількість виправлень впливає на загальну оцінку роботи!

A	B	C	D
☒	☐	☐	☐

Кількість правильних відповідей – _____; Кількість балів за них – _____

Кількість виправлень – _____; Знято балів за виправлення – _____

Всього балів з урахуванням знятих – _____; Оцінка – _____
(числом та прописом)

Голова комісії:

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Члени комісії

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)